

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară în vigoare și cu Metodologia de organizare și desfășurare a Evaluării Naționale de la finalul clasei a VI-a, aprobate prin O.M.E. nr. 6.595/04.09.2024.

Director de producție editorială: Ionuț Burcioiu

Redactare: Ionuț Burcioiu

Tehnoredactare: Mihail Vlad

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RĂȚIU, BOGDAN

Evaluarea Națională la finalul clasei a VI-a – 2026 :

Limba și comunicare – Limba română / Bogdan Rățiu. –

Pitești : Paralela 45, 2025

ISBN 978-973-47-4323-0

811.135.1

821.135.1.09

Copyright © Editura Paralela 45, 2025

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

6

Bogdan Rațiu

EVALUAREA NATIONALĂ

la finalul clasei a VI-a

Limbă și Comunicare | Limba Română

2026

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	5
Testul 1	7
Testul 2.....	12
Testul 3.....	17
Testul 4.....	23
Testul 5.....	28
Testul 6.....	33
Testul 7.....	39
Testul 8.....	44
Testul 9.....	49
Testul 10.....	55
Testul 11	60
Testul 12.....	65
Testul 13.....	71
Testul 14.....	77
Testul 15.....	81
Testul 16.....	86
Testul 17.....	92
Testul 18.....	96
Testul 19.....	102
Testul 20.....	107
Răspunsuri.....	113

Cuvânt-înainte

Dragi profesori și dragi elevi,

Vă propunem o carte dinamică, interactivă și ingenioasă, destinată consolidării competențelor elevilor din clasa a VI-a. În paginile cărții, elevii vor parcurge activități de lectură, de redactare, de gramatică și de comunicare. În plus, vor regăsi și soluții și sugestii de rezolvare.

Testele pe care le-am propus urmăresc structura subiectului publicat de Ministrul Educației și Cercetării în anul 2025 și conțin:

Partea I:

- un text nonliterar, nonficțional, cu caracter informativ;
- itemi dedicați receptării textului;
- un text literar, cu caracter estetic;
- itemi dedicați receptării textului.

Partea a II-a:

- itemi care vizează dimensiunea pragmatică a limbii române;
- itemi care evaluează competența de redactare.

Pentru buna pregătire a Evaluării Naționale la clasa a VI-a, vă recomandăm:

- a) să exersați lectura activă, dinamică și foarte bine organizată a textelor literare și nonliterare;
- b) să recapitulați cunoștințele învățate în orele de limbă și comunicare;
- c) să exersați prin itemii propuși toate strategiile de lectură și comunicare;
- d) să verificați răspunsurile oferite de voi cu cele menționate de autori;
- e) să discutați cu profesorul vostru acolo unde nu ați știut să răspundeți;
- e) să vă pregătiți constant până în ziua premergătoare evaluării.

Subcomponentele competenței de comunicare presupun parcurgerea mai multor etape, pentru ca, în final, elevii să reușească să își gestioneze timpul, să își regleze strategiile de rezolvare și să-și structureze cunoștințele necesare.

Este o lucrare recomandată tuturor elevilor care doresc să își asigure un bun nivel de pregătire în vederea susținerii cu succes a Evaluării Naționale!

Mult succes la evaluare!

Autorul

PARTEA I

Dincolo de această lume

Dincolo de siguranța planetei Pământ, spațiul cosmic e un loc incredibil de ostil: imens, lipsit de aer și inimaginabil de rece. Dar e plin și de lucruri uimitoare, de la stele luminoase și lumi străni până la sateliți misterioși, comete arzătoare și asteroizi rătăcitori.

Cât de mare e Soarele?

Diametrul mediu al Soarelui e de 1.391.016 km. Masa lui e de peste 333.000 de ori mai mare decât a Pământului.

Poți înconjura **Soarele** cu **109** planete **Pământ**.

PETE SOLARE:

Sunt zone în care un câmp magnetic puternic reține gazele fierbinți ce ajung la suprafață. Când numărul petelor crește, la fiecare 11 ani, activitatea magnetică intensă a Soarelui poate afecta semnalele radio de pe Pământ.

DATE PE SCURT:

Exploziile solare sunt erupții ce ajung la 100.000 km în spațiu; 8 planete Pământ s-ar înșirui într-o astfel de explozie.

Soarelui îi sunt necesari 225 de milioane de ani pentru a orbita centrul Căii-Lactee. El a făcut această călătorie de 20 de ori de când s-a format, cu vreo 4,6 miliarde de ani în urmă.

Luminii îi trebuie cam 8 1/4 minute pentru a ajunge de la Soare la Pământ, 43 ca să ajungă la Jupiter și 4 1/4 ore pentru a ajunge la Neptun.

Textura granulată a Soarelui se datorează milioaneilor de coloane de gaz fierbinte ce se ridică și cad.

Cât de mare e Luna?

Diametrul Lunii e de 3.475 km, un sfert din diametrul **Pământului**. Suprafața ei este de **13 ori mai mică**.

Craterul Copernic, unul dintre cele mai mari de pe Lună, are 93 km diametru.

O POTRIVIRE PERFECTĂ:

Soarele are un diametru de 400 de ori mai mare decât al Lunii, dar, printr-o coincidență uimitoare, e și de 400 de ori mai departe de Pământ. Prin urmare, Soarele și Luna, văzute de pe Pământ în timpul unei eclipse, par de aceeași mărime.

Luna e al cincilea satelit ca mărime din sistemul solar, după trei sateliți ai lui Jupiter și unul al lui Saturn. Este cel mai mare satelit din sistemul solar în raport cu planeta lui.

Marea Liniștii (*Mare Tranquillitatis*) este o zonă plată de lavă solidificată acum vreo 4 miliarde de ani. E puțin mai mare decât Insulele Britanice.

DATE PE SCURT:

Pământul are diametrul de 12.756 km la Ecuator, adică vreo **4 Luni**.

Diametrul Lunii e aproape cât lățimea maximă a Australiei, care are 3.983 km.

Dacă nu ar exista goluri, în interiorul globului ar încăpea 50 de Luni.

E nevoie de 80 de Luni pentru a echilibra masa Pământului. El e cu mult mai greu pentru că are miezul din fier solid, mare cât două Luni.

(Enciclopedia *Incredibil*, dar adevărat!, traducere din engleză de Gabriel Drăghici)

Teste conform subiectului de Evaluare Națională

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul dat.

Punctaj: 3 p.

Al cincilea satelit ca mărime din sistemul nostru solar este:

- A. un satelit al lui Jupiter; C. satelitul Pământului;
B. un satelit al lui Saturn; D. un satelit al lui Marte.

- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul dat.

Punctaj: 3 p.

Până acum, Soarele a orbitat centrul Căii-Lactee:

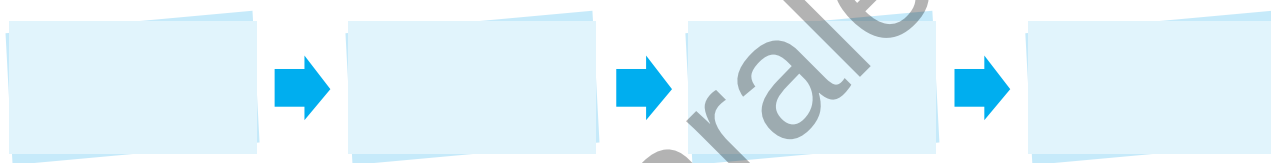
- A. de 8 1/4 ori; C. de 12 de ori;
B. de 10 ori; D. de 20 de ori.

- 3 Stabilește ordinea crescătoare a diametrului următoarelor corpuri cerești și spații geografice.

Punctaj: 4 p.

Completează spațiile libere conform informațiilor din text:

- (1) Soarele; (3) Pământul;
(2) Luna; (4) Craterul Copernic.

- 4 Menționează două lucruri uimitoare care se găsesc în spațiul cosmic, așa cum rezultă din text.

Punctaj: 4 p.

_____ ; _____ .

- 5 Explică, în două – trei enunțuri, de ce Soarele și Luna par de aceeași mărime, în timpul unei eclipse.

Punctaj: 6 p.

- 6 Care ar fi motivele pentru care spațiul cosmic ar trebui studiat și la alte discipline, nu doar la geografie? Precizează două idei diferite în acest sens.

Punctaj: 6 p.

Râde Ciob de Oală Spartă

de Adina Popescu

Un arheolog a adus la Muzeul de Istorie un fragment de vas vechi, pe care noi o să-l numim Ciob de Soare. De ce așa? Pentru că fragmentul avea un desen cu un chip înconjurat de raze, asemenea unui soare. Din nefericire pentru Ciob, arheologul a plecat grăbit, uitând să le spună celor de la muzeu din ce perioadă și cărei culturi aparține descoperirea sa. Așa că muzeograful au ridicat din umeri și au abandonat Ciobul într-o vitrină, alături de o Oală Spartă, de pe timpurile invaziei popoarelor migratoare, fără nicio plăcuță de identificare, fără nimic.

Din această cauză, Ciob de Soare era destul de confuz. În momentul în care a văzut-o pe Oală Spartă, căreia de fapt nu-i lipsea decât o toartă și un fragment din partea superioară, a tresărit de emoție și a strigat:

— Mama!

— Eu nu sunt mama ta! s-a rățoit la Ciob Oala, privindu-l cu dispreț. Tu nu vezi că nu semănăm deloc? Eu sunt cărămizie și am desene cu siluete de războinici, pe când tu ești un amărât de ciob cenușiu, cu un desen șters și primitiv... Pun pariu că datezi dintr-o perioadă mult mai tulbure și mai lipsită de semnificații istorice decât a mea, nu-i așa?

— Nu știu de când datez! scânci Ciob de Soare.

— Atunci taci din gură! îl puse la punct Oală Spartă. Mi-amintesc și acum, de parcă ar fi fost ieri, cum aduceam vin la masa primilor voievozi români. Eram o oală așezată la mare cinste! N-ai niciun drept să vorbești în fața mea!

Ciob de Soare nu mai spuse nimic, dar era tare necăjit pentru că nu știa cine este și de unde vine. În zilele următoare, Oală Spartă se folosi de orice prilej ca să-l facă de răs pe Ciob în fața celorlalte expozate din muzeu, care aveau vârste respectabile și plăcuțe de identificare. Curând, Ciob de Soare ajunse batjocura tuturor.

„Nu mai pot trăi așa!” gândi el cu amărăciune. „Trebuie neapărat să plec de aici și să-mi descopăr istoria!”

Zis și făcut! A doua zi, când muzeul era plin de vizitatori, Ciobul părăsi vitrina și se tupilă în buzunarul unui domn care, după ochelarii cu rama de aur și burta impunătoare, părea să fie un ins foarte bogat. Domnul îl duse pe Ciob la el acasă, într-o vilă care semăna cu un palat. Aici erau o grămadă de obiecte de artă valoroase. Ciobul se bucură mult, căci spera ca măcar una dintre acele cărți deștepte de pe rafturile bibliotecii sau vreun lampion chinezesc care a călătorit mult la viața lui să-i spună cine este. Așa că se duse să le întrebe mai întâi pe ceșcuțele de cafea din serviciul de porțelan de pe masă. Erau toate opt la fel, înțepate și guralive.

— Bună ziua! iniție timid Ciobul o conversație. După cum vedeți, eu sunt un ciob de vas, adică o rudă a voastră. Îmi pare bine să vă cunosc!

— Tu, o rudă a noastră?! sări cu gura una dintre ceșcuțe, cea care avea o urmă de ruj pe margine. Poate una dintre rudele sărace, care nu ne interesează!

— Noi suntem ceșcuțe dintr-un vechi serviciu de cafea franțuzesc! explică o a doua ceșcuță, plină de mândrie. Știm pe de rost toți regii Franței, deși n-am avut onoarea să-i vedem vreodată. Și am fost aduse tocmai de la Paris!

— Mă îndoiesc că amărâtul ăsta de ciob a auzit vreodată de Paris! interveni a treia. Ne pierdem timpul, stând de vorbă cu el! Și mai are tupeul să pretindă că ne e rudă...

— Totuși, poate știți din întâmplare... dacă nu cumva... sunt și eu de origine franceză! îndrăzni Ciobul.

— Imposibil! pufni în răs prima ceșcuță. Tu nu știi o boabă franțuzește.

Acestea fiind spuse, ceșcuțele îi întoarseră spatele Ciobului, care, de supărare, își pierdu echilibrul și căzu de pe masă, izbindu-se de podea. Se mai ciobi un pic la aterizare și izbucni în lacrimi. Așa îl găsi menajera, care îl mătură repede, luându-l pe fâraș.

— Iar s-a spart ceva! bombăni ea. Doamna nu trebuie să afle, căci va da vina pe mine!

Astfel, Ciob de Soare se trezi întâi la gunoi, apoi într-o pubelă de la colțul străzii. Aici întâlni o grămadă de cioburi de farfurii și de pahare care aparținuseră oamenilor ce locuiau în cartier. Acestea îl primiră bine pe Ciob de Soare în marea lor familie. Mai mult decât atât, îl asigură că n-are de ce să-și facă griji cu privire la originile lui.

Teste conform subiectului de Evaluare Națională

7 Notează **A/F** în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din al doilea text. **Punctaj: 3 p.**

- _____ Ciob de Soare este fiul Oalei Sparte.
- _____ Ciobul nu știe să vorbească franțuzește.
- _____ Omul cel bogat locuiește într-un palat.
- _____ Ceșcuțele franțuzești au aparținut regilor Franței.

8 Asociază fiecare sentiment/emoție din coloana A cu enunțul potrivit din coloana B, notând litera corespunzătoare răspunsului corect. **Punctaj: 6 p.**

A.

1. teamă
2. empatie
3. dispreț
4. speranță

B.

- a. „Poate una dintre rudele sărace, care nu ne interesează!”
- b. „— Totuși, poate știți din întâmplare... dacă nu cumva... sunt și eu de origine franceză!”
- c. „— Iar s-a spart ceva! bombăni ea. Doamna nu trebuie să afle, căci va da vina pe mine!”
- d. „Acestea îl primiră bine pe Ciob de Soare în marea lor familie.”

9 Numește o trăsătură a personajelor, așa cum reiese din fiecare enunț. **Punctaj: 6 p.**

Enunț	Trăsătură
„Trebuie neapărat să plec de aici și să-mi descopăr istoria!”	
„Așa că muzeografuli au ridicat din umeri și au abandonat Ciobul într-o vitrină.”	
„— Tu, o rudă a noastră?! sări cu gura una dintre ceșcuțe.”	

10 Precizează un motiv pentru care Ciob de Soare este respins de ceșcuțele franțuzești. **Punctaj: 4 p.**

11 Crezi că plecarea de la muzeu a Ciobului de Soare îl va ajuta să își îndeplinească dorința? Motivează-ți răspunsul, în trei – cinci enunțuri, valorificând textul. **Punctaj: 8 p.**

PARTEA a II-a

- 12 Identifică sinonimul termenului subliniat, încercuind varianta corectă: Punctaj: 3 p.

„Erau toate opt la fel, înțepate și guralive.”

- A. găurite; B. rănite; C. încrezute; D. modeste.

- 13 Notează identitatea personajului la care face referire pronumele personal, persoana I, singular, în acuzativ, din secvența: Punctaj: 3 p.

„Așa îl găsi menajera, care îl mătură repede, luându-l pe făraș.

— Iar s-a spart ceva! bombăni ea. Doamna nu trebuie să afle, căci va da vina pe mine!”

Pronumele personal face referire la _____.

- 14 Scrie „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă enunțul este corect sau nu. Punctaj: 10 p.

Enunțul	Este scris corect	Nu este scris corect
Mi-ar place să îmi cunosc originea.		
Iată-i pe membrii echipei de arheologie!		
Nu mai insista pe acest subiect!		
Colegii lui Anca merg la muzeu fără ea.		
Sunt un fan al muzeelor și galeriilor de artă.		

- 15 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Toate semnele de punctuație sunt utilizate corect în enunțul:

Punctaj: 3 p.

- A. — Ce obiect preferați, prieteni, dintre exponatele văzute la muzeu?
 B. — Ce obiect preferați, prieteni dintre exponatele văzute la muzeu?
 C. — Ce obiect preferați, prieteni, dintre exponatele văzute la muzeu!
 D. — Ce obiect preferați, prieteni, dintre exponatele, văzute la muzeu?

- 16 Subliniază forma corectă: Punctaj: 4 p.

În admosfera/atmosfera (1) aceea încărcată, plină de batjocură/badjocură (2), cu care ciobul a fost primit de ceșcuțele care se credeau maiestre/maestre (3) în arta servirii ceaiului, Ciobul a izbucnit într-un plâns cu sughite/sughituri (4).

- 17 Alcătuieste un enunț în care verbul „avea” să fie utilizat la modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, singular. Punctaj: 4 p.

- 18 Scrie, în 50 – 70 de cuvinte, o continuare a textului Adinei Popescu, în care să narezi prin ce întâmplare a mai trecut Ciob de Soare. Punctaj: 20 p.

Notă! Se acordă 10 puncte pentru conținutul textului și 10 puncte pentru redactare. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 50 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Punctajul se distribuie astfel: respectarea convențiilor textului narativ – **6 puncte**; adecvarea conținutului la cerință – **4 puncte**; respectarea normelor limbii literare – **2 puncte**; vocabular adecvat, variat – **2 puncte**; ortografie – **2 puncte**; punctuație – **2 puncte**; lizibilitate – **2 puncte**.

TESTUL

2

PARTEA I

Șiretlic la lumina becului lui Thomas Edison

de Mihaela Simina

După ce a inventat fonograful în 1877, Thomas Edison le-a promis jurnaliștilor că va inventa ceva cel puțin la fel de bun în fiecare an. Îndrăznește promisiune, dar cam așa-i istoria, se face, de regulă, îndrăznind. Cu becul aprins (mai ales la figurat).

Peste un an, prin toamna lui 1878, domnul Edison deja comunicase presei noua invenție: becul electric. Acesta, susținea inventatorul, avea să reprezinte o nouă revoluție științifică pentru americani. Nu era deloc departe de adevăr. Însă nici nu ajunsese la capătul drumului invenției. Thomas Edison încă nu reușise să găsească o soluție pentru a regla temperatura filamentului din interiorul becului. Becul se supraîncălzea repede, iar filamentul se topea. Se stingea lumina, practic. Dar inventatorul nu prea mai putea aștepta, trebuia să facă publică invenția sa pentru că așa promisese și pentru că mai existau și alți oameni de știință care lucrau la proiecte similare, or riscul să piardă startul era prea mare.

Așa că lui Edison... i s-a aprins becuțelul și a găsit un șiretlic. În loc să ofere o demonstrație comună jurnaliștilor, în noiembrie 1878 i-a informat că fiecare va primi invitația de a participa individual la câte o scurtă prezentare privată a becului electric în laboratorul său din Menlo Park, California. Vrăjitorul din Menlo Park, cum i se mai spunea lui Thomas Edison, a avut grijă ca prezentările sale să fie scurte și la obiect pentru fiecare

PARTEA I

În vizită la rezervația de urși de la Zărnești

de Mihaela Anghel

V-am povestit că doream să ajungem aici încă de astă-vară, dar pentru că atunci ne-am nimerit să fim în zonă într-o luni (singura zi din săptămână când rezervația este închisă), a trebuit să amânăm vizita. A venit momentul ei acum, așa că într-o însorită zi de mai am reușit să-i vedem și să-i cunoaștem pe ursuleții de la Zărnești.

Programul de vizitare în timpul verii este de marți până duminică, cu intrări de la ora 09.00, 10.00 și 11.00. Biletul costă 40 de lei în timpul săptămânii și 50 de lei în weekend. Pentru copii biletul este de doar 10 lei.

Ne gândeam că, fiind joi, o să fim un grup foarte mic de vizitatori, dar până la urmă am fost vreo 30 de vizitatori, dintre care mulți copii. Sunt doi ghizi, unul prezintă în limba română și celălalt în engleză. Grupul de turiști străini era la fel de mare ca cel de români, ceea ce nu poate decât să ne bucure.

Turul a început cu prezentarea unui filmuleț în care se vorbește despre povestea acestui loc. Sanctuarul este cea mai mare rezervație de urși-bruni din lume, se întinde pe 69 de hectare de pădure, oferite în concesiune de către Primăria Zărnești. Aici au fost aduși urși salvați de la circuri sau de la diferite persoane, care-i țineau în cuști de 2 mp, ca să facă un ban de pe urma lor. [...] Alții aveau doar 50 de kg (în loc de 200-250) atunci când au fost salvați. Tot aici sunt și urși aduși din alte țări, inclusiv din SUA. 95 de urși au fost salvați de la înființare. În Sanctuar, urșii pot să se cațare în copaci, se pot bălăci în iazuri. Puteți să-i vedeți live pe Youtube, cum se joacă în apă, cum mănâncă și cum se bucură de viață. Există posibilitatea să ajutați de la depărtare urșii, donând o sumă lunară. Mai multe detalii despre acest lucru și despre povestea fiecărui urs găsiți pe acest link: <https://millionsoffriends.org/libearty/adopta-un-urs/>.

Nouă ne-a plăcut mult aici, ne-am bucurat că atât cât am putut am contribuit la bunăstarea acestor animale și am și învățat câte ceva despre urșii bruni. De exemplu, știati că perioada de gestație la urși este de doar 6-8 săptămâni, iar puii se nasc cu doar 600-800 grame? De aceea au nevoie de protecția mamei pentru câteva luni bune, nu se pot hrăni singuri, nu ar supraviețui fără ea. [...] Pentru a putea trăi, urșii orfani au fost hrăniți cu biberonul, o dată la fiecare 2 ore.

Este un loc impresionant, pe care-l recomand din tot sufletul. Vizitați-l dacă sunteți prin zonă.

(<https://www.mihaelaanghel.com/2017/05/07/rezervatia-de-ursi-de-la-zarnesti/>)

1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul dat.

Punctaj: 3 p.

Rezervația de urși de la Zărnești poate fi vizitată:

A. doar marțea și duminică;	C. numai sâmbăta și duminică;
B. în orice zi a săptămânii;	D. toată săptămâna, mai puțin luni.

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul dat.

Punctaj: 3 p.

Puii de urs-brun au fost hrăniți la un interval de:

A. 20 de minute;	C. 2 ore;
B. 50 de minute;	D. 6 ore.

Teste conform subiectului de Evaluare Națională

3 Completează spațiile libere conform informațiilor din text: Punctaj: 4 p.
Sanctuarul de la _____ se întinde pe 69 de ha de _____ și este cea mai mare
_____ de _____ din lume.

4 Menționează două activități care le plac urșilor, valorificând informațiile din textul dat. Punctaj: 4 p.
_____ ; _____ .

5 Explică, în două – trei enunțuri, de ce este nevoie de doi ghizi în acest loc, valorificând textul dat. Punctaj: 6 p.

6 Care ar fi motivele ce te-ar determina să vizitezi rezervația de la Zărnești? Precizează două idei diferite în acest sens. Punctaj: 6 p.

La Peleş...

de I.L. Caragiale

— Douăsp'ce trecute, Mândico! ce naiba faci, soro?

Așa strigă cocoana Lucșița, foarte nervoasă, intrând în odaia unde-și face toaleta madam Piscopesco.

Iar madam Piscopesco, din fața oglinzii, răspunde și mai nervoasă:

— Uf! Lasă-mă dracului și dumneata, mamito! nu vezi cum m-a pocit dobitoaca? fir-ar afurisită să fie!

Dobitoaca este guvernantă la copii, și piaptănă și pe madam Piscopesco; cocoana Lucșița este mama lui madam Piscopesco, iar madam Piscopesco este soția lui d. Piscopesco, proprietarul uneia dintre cele mai elegante și mai confortabile vile din Sinaia, vilă care poartă frumosul nume al fiicei cocoanei Lucșiții, vila „Esmeralda”.

De la șase ceasuri dimineața, pe când soarele nu s-a ridicat bine peste Piscul Cănelui, locuitorii vilei „Esmeralda” umblă de colo până colo, cuprinși toți ca de niște friguri.

Ce este? ce s-a-ntâmplat în familia Piscopesco pentru ca toată lumea din vila „Esmeralda” să fie așa de emoționată și de nervoasă?

O bucată de bristol, care strălucește deasupra vrafului cărților de vizită lăsate de amicii din lumea mare la vila „Esmeralda”, ne va răspunde la această întrebare. Să ne aruncăm ochii pe acea bucată de bristol și vom afla că din înaltul ordin al Majestăților Lor, doamna și domnul Zefir Piscopesco sunt invitați pentru astăzi, la ora 1 d.a., a lua dejunul la castelul Peleş!

— Unde-i dobitoaca, mamito? trăsni-o-ar Dumnezeu s-o trăsnească! zice madam Piscopesco, ciufulin-du-și tare necăjită cârlionții de la ceafă, care nu vor să stea cum vrea dumneaei.

— Lasă-mă, soro, să te potrivesc, îi zice coana Lucșița.

Și trage lângă fereastră-n lumină pe frumoasa ei fiică; ia fierul de frizat de deasupra flăcării de spirt, îl apropie de buze, suflă-n el, și-l vără apoi în cârlionții rebeli.

— Ești nebună, soro! țipă madam Piscopesco, ce dracu! chioară ești?... m-ai fript!

— Dacă te miști! dacă bățai mereu din picior! Fie, soro, la naiba! că prea ești nevriceasă!... A să văz.

Și coana Lucșița se uită-n ceafa grăsulie a lui madam Piscopesco și o scuipă, pe de o parte să-i mai poto-lească ustureala, pe de alta să n-o deoache: în adevăr, are de ce să se mândrească o mamă.

Apoi, cu mai multă atenție, supune și aranjează cârlionții rebeli așa de frumos că madam Piscopesco a și uitat de arsură.

— Douăsp'ce și un sfert, soro! ce dracu faceți? tot nu te-ai mai isprăvit?... vrei să întârziem? nu face pentru ca să ne aștepte, mai ales întâia oară!

Dar madam Piscopesco, fără s-asculte vorbele domnului Zefir Piscopesco, și încovoiindu-se de talia ei elegantă în fața oglinzii, așa ca să-și poată vedea turnura, întreabă:

— Sunt bine la spate, mamito?

— Ești surdă, soro? zbiară cu severitate d. Piscopesco; vrei să ne atârne lingurile de gât? nu face pentru ca să ne aștepte! întâia oară, înțelege-mă!

— Uf! fir-ar a dracului și-afurisită de viață! zice madam Piscopesco. Unde-mi sunt mânușile?

Caută cocoanele-n sus... caută-n jos...

— Cheamă pe dobitoaca... Unde-i dobitoaca? fir-ar a dracului să fie, ea știe unde le-a pus.

— Uite-le! strigă coana Lucșița.

— Haide odată, soro! că te las și merg singur!

Sunt douăsprezece și jumătate.

Încă o privire-n oglindă.

În sfârșit, madam Esmeralde Piscopesco suie în trăsură cu soțul său.

— La Peleş! și mai iute! zice către birjar d. Piscopesco, după ce și-a încrucișat brațele și s-a așezat bine.

Birjarul mână.

— Mamito! strigă madam Piscopesco, uitându-se-napoi către coana Lucșița, care de pe verandă o scuipă, să n-o deoache; mamito, bagă de seamă la cheile dulapului, că iar fură zahăr dobitoaca, fir-ar a dracului, să fie!

7 Numerotează, pe spațiul liber, enunțurile de mai jos, în ordinea desfășurării evenimentelor. **Punctaj: 3 p.**

- _____ Înainte de a ieși din casă, doamna Piscopesco se arată îngrijorată că slujnica ar putea să fure din zahăr.
- _____ Fiind deja ora 12, coana Lucșița își îndeamnă fiica să se grăbească.
- _____ Domnul Piscopesco, supărat de întârziere, amenință că merge singur la Palatul Peleş.

8 Notează în tabel personajul căruia îi aparține replica. **Punctaj: 6 p.**

Enunț	Personajul
„— Douăsp'ce trecute, Mândico!”	
„Unde-mi sunt mânușile?”	
„— Haide odată, soro! că te las și merg singur!”	

9 Precizează o calitate a domnului Zefir Piscopesco și un defect al acestuia, pe baza textului dat.

Punctaj: 6 p.

O calitate: _____

Un defect: _____

10 Menționează un motiv pentru care domnul Zefir amenință că pleacă singur la Peleş.

Punctaj: 4 p.

Teste conform subiectului de Evaluare Națională

- 11 Crezi că punctualitatea este obligatorie? Motivează-ți răspunsul, în trei – cinci enunțuri, valorificând textul dat. **Punctaj: 8 p.**

PARTEA a II-a

- 12 Identifică antonimul termenului subliniat, încercuind varianta corectă: „zbiară cu severitate d. Piscopesco” **Punctaj: 3 p.**

- A. asprime; C. indulgență;
B. exigență; D. solemnitate.

- 13 Notează identitatea personajului la care face referire apelativul „soro”, din secvența: „— Ești surdă, soro? zbiară cu severitate d. Piscopesco.” **Punctaj: 3 p.**

Identitatea personajului este _____.

- 14 Scrie „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă enunțul este corect sau nu. **Punctaj: 10 p.**

Enunțul	Este scris corect	Nu este scris corect
Lui nu-i plac tipul ăsta de colegi.		
Î-ți vine bine rochia.		
Va dispărea frica de nou.		
Dacă ai ști cât te admir!		
Iau umbrela și plec.		

- 15 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Toate semnele de punctuație sunt utilizate corect în enunțul:

Punctaj: 3 p.

- A. — Nu-mi cere loana, mai multe dulciuri! C. — Nu-mi cere loana mai multe, dulciuri!
B. — Nu-mi cere, loana, mai multe dulciuri! D. — Nu-mi cere, loana mai multe dulciuri!

- 16 Subliniază forma corectă:

Punctaj: 4 p.

Aș dorii/aș dori (1) ca toți elevii să aibă/să aibe (2) dorința de a călătorii/călători (3) în alte locuri, neavînd/neavînd (4) teama de a nu se adapta altor condiții.

1

PARTEA I – 1 C; 2 D; 3 (4), (2), (3), (1); 4 De exemplu: Sateliți, comete, asteroizi; 5 De exemplu: Soarele are un diametru de 400 de ori mai mare decât al Lunii, dar, printr-o coincidență uimitoare, e și de 400 de ori mai departe de Pământ. Prin urmare, Soarele și Luna, văzute de pe Pământ în timpul unei eclipse, par de aceeași mărime. 6 De exemplu: pentru că studiul spațiului cosmic, din perspectivă matematică, pune în lumină distanțe, mărimi, raporturi și proporții uimitoare, care sporesc cunoașterea. 7 F/A/F/F; 8 1-c; 2-d; 3-a; 4-b; 9 De exemplu: Enunț 1 – determinarea; Enunț 2 – nepăsarea; Enunț 3 - aroganța; 10 De exemplu: Ciob de Soare este respins de ceșcuțe deoarece nu are originea lor nobilă, este doar un ciob, este defect; 11 De exemplu: Cred că, plecând de la muzeu, Ciob de Soare va reuși să-și îndeplinească dorința de a-și afla originea. Atâta timp cât cei de la muzeu nu știu cine este, ciobul nu are cum să obțină informația dorită. Prin părăsirea aceluia loc, i se deschid noi perspective, care implică și cunoașterea unor locuri și oameni, ca posibile surse de a afla adevărul despre el.

PARTEA a II-a – 12 C; 13 menajera; 14 I, C, I, I, I; 15 A; 16 atmosferă, batjocură, maestre, sughițuri; 17 Ciobul vrea să aibă o familie. 18 De exemplu: Ciob de Soare s-a despărțit cu greu de noii săi prieteni, cioburile din cartier, care îl primiseră în rândul lor cu atâta căldură. Trebuia să afle cine este! Așa că a pornit-o spre bulevard, la vale. Tocmai atunci trecu pe lângă el un măturător de stradă, care socoti că e un pericol pentru trecători și îl aruncă dincolo de gardul unei curți. Astfel, ciobul ateriză tocmai pe gazonul arheologului care îl dusese, acum ceva timp, la muzeu.

2

PARTEA I – 1 A; 2 A; 3 1-b, 2-d, 3-c, 4-a; 4 fonograful, becul electric, filamentul de carbon; 5 De exemplu: Presa a considerat că invenția lui Edison este „perfectă”. Lumina becului electric se dovedea puternică, „clară, rece și frumoasă”. Presa l-a susținut pe inventator. 6 De exemplu: înlocuirea becurilor clasice cu leduri, la sfatul unui specialist; instalarea unei aplicații care să micșoreze consumul; eliminarea perdelelor pentru a folosi mai mult lumina diurnă. 7 A, F, F; 8 De exemplu: responsabilitatea, disciplina, înțelepciunea; 9 De exemplu: semințele sunt asemănătoare; baobabii distrug planeta, iar trandafirii o înfrumusețează; 10 De exemplu: Primul desen cu baobabi a ieșit „impresionant” pentru că era nevoie urgentă de o avertizare de care să țină cont prietenii: pericolul baobabilor părea iminent. 11 De exemplu: Cred că munca poate fi plictisitoare. Micul prinț face mereu același lucru, îndepărtează semințele de baobab. Deși ușoară, această muncă este repetitivă; Cred că munca nu poate fi plictisitoare. Ar fi repede abandonată, or micul prinț continuă să îndepărteze semințele de baobab. Presupun că de fiecare dată poți observa un aspect nou.

PARTEA a II-a – 12 C; 13 jurnaliști; 14 C, I, C, I, I; 15 De exemplu: L-aș provoca pe leneș la o discuție despre hărnicie. 16 aștri, negri, optsprezece, păstrate; 17 De exemplu: De-ar fi existat mai mulți inventatori la baza spațială, am progresa. 18 De exemplu: Dragi colegi, consider că adevărații cititori apreciază cărțile ilustrate, pentru că, citind, nu urmărim doar rândurile, ci ne creăm și o imagine în minte. Așa înțelegem mai bine filmul întâmplărilor, chipul personajelor, locurile prin care trec eroii preferați. Vă îndemn să căutați aceste cărți ilustrate în librării!

3

PARTEA I – 1 A; 2 B; 3 D, B, C, A; 4 De exemplu: răspândirea de mesaje negative; fraude și intimidare; 5 De exemplu: Fiind prezentă în multe domenii, utilizarea AI are ca scop simplificarea activităților noastre. Cu ajutorul AI, viața ne devine mai ușoară. 6 De exemplu: legislație care să aibă în vedere anumite sancțiuni pentru utilizarea periculoasă a AI; educarea tinerilor pentru a recunoaște informațiile false; 7 F, A, F; 8 De exemplu: destoinic, supus, respectuos; 9 De exemplu: amândoi sunt negociatori, vând și cumpără; tatăl își impune voința, el decide, în vreme ce fiul îl ascultă, supus; 10 De exemplu: fiul este mirat din pricina prețului pe care tatăl este dispus, de data asta, să-l plătească, mult mai mare decât în urmă cu doi ani; fiul este contrariat; 11 De exemplu: Consider că lucrurile își schimbă valoarea în timp. De exemplu, dacă ești sărac, orice ai cumpăra ți se pare scump. Dacă ai suficienți bani, nu te mai uiți la preț.

PARTEA a II-a – 12 D; 13 un bou; 14 I, I, C, C, C; 15 De exemplu: Dacă AI mi-ar greși tema, aș avea o senzație îngrozitoare. 16 ale vecinilor, simpli, copiilor, arbitri; 17 De exemplu: Am mai multe biblioteci. 18 Anunț: Vând în scop caritabil o colecție de timbre din anii '80, în stare foarte bună, cu valoare sentimentală mare. Colecția a aparținut familiei mele și cuprinde peste 1.000 de timbre achiziționate din peste 50 de țări. Prețul este negociabil. Asigur contravaloarea transportului. Mă puteți contacta în perioada ianuarie – februarie 2025, la telefonul 0745 XX XX XX.